

PAŽINTINIO ŽYGIO „GAMTOS DETEKTYVAI“ PALANGOJE PROGRAMA

Vieta: Palanga.

Rekomenduojamas laikas: gruodis-vasaris.

Atstumas: ~3 km

Trukmė: 2-3 val.

Temos: jūriniai bestuburiai; Lietuvoje žiemojančios jūrinės antys ir kiti vandens paukščiai; žiemą augantys grybai.

Rekomenduojama įranga: išmanusis telefonas arba fotoaparatas, žiūronai, nešiojamas mikroskopas.

Žemėlapis:

Planas:

- Žygis prasideda prie Ražės upės Juratės gatvėje.
- Žygiuojama palei Ražę. Stebimi parko medžiai, jų žievė ir pumpurai. Bandoma atpažinti lapus numetusias medžių rūšis. Jei nėra sniego, užduotį atlikti gali padėti ant žemės yrantys medžių lapai.

- Lėtas pasivaikščiojimas pajūriu, stebint bangų išmestus jūros bestuburius, dumblius, kitus organizmus. Smulkūs organizmai, tokie kaip samangyvių kolonijos, tyrinėjami nešiojamu mikroskopu. Samangyvis *Electra pilosa* lengvai surandamas prisitvirtinęs ant dumblio šakotojo banguolio, kurį dažnai ant kranto išmeta bangos.
- Priėjus Palangos tiltą, nagrinėjamas informacinis stendas apie globaliai nykstančias jūrinės antis. Susipažinama su jų biologija, nardymo sugebėjimais. Aiškinamasi paukščių priegaudos problema, kurią sukelia žvejyba jūros dugne statomais tinklais.
- Žygiuojama iki Palangos tilto pabaigos ir žiūronais ieškoma paukščių. Jūrinės antys, pavyzdžiui nuodėgulės, ledinės antys ir sidabrinė gaga, žiemoja Baltijos jūroje prie Lietuvos krantų, todėl jos dažnai stebimos Palangoje.
- Toliau žygiuojant pajūriu susipažinama su pajūrio kopų augmenija. Stebima muilinė guboja, raukšlėtalapis erškėtis, galimai ir kitos invazinės rūšys. Pakrantėje galima surasti bangų išmestų juodažiočių grundalų. Bandoma išsiaiškinti, kokias ekologines problemas sukelia šių organizmų plitimas Lietuvoje.
- Įžengiama į Palangos miesto botanikos parką. Parke lankomi seniausi parko medžiai, tyrinėjamos samanės, kerpės, grybai ir kiti ant medžių kamienų aptinkami organizmai.
- Parko takeliais grįžtama į miesto centrą. Žygis baigiasi.

Pagal šią programą 2023 metų sausio 27 dieną vykusio „Gamtos detektyvų“ žygio metu dalyviai aptiko, atpažino ir nufotografavo apie 30 gyvūnų, grybų ir augalų rūšių. Paplūdimyje buvo aptiktos midijos geldelės su prie jų prisitvirtinusiomis sėsliais vėžiagyviais jūrų gilėmis. Taip pat, buvo stebėta iš žiemos miego pabudęs stambus vandenyje nardantis vabalas – dusia. Ant trūnijančios medienos, pavyzdžiui medinių takelių smėlio kopose, buvo aptikta daug neįprastos išvaizdos grybų – lygusis tigliagybis, paprastasis ausiadyglis, paprastasis raudonspuogis ir kt.

Visas „Gamtos detektyvų“ aptiktas rūšis galite stebėti čia:

<https://www.inaturalist.org/projects/palanga-gd>

Šį biologinės įvairovės sąrašą gali pildyti kiekvienas, apsilankęs Palangoje ir fotografuodamas organizmus bei dalindamasis jų nuotraukomis platformoje *iNaturalist*.

